Maatalousjaosto keskiviikko 13.11.2019 klo 10:30

Kysymykset TAE2020:stä ministeri Lepälle

1. Miten momentin 30.10.50. määrärahatason turvataan? Ei ole tarkoituksen mukaista, että eduskunta joutuu vuodesta toiseen lisäämään momentin määrärahoja.

   Maa- ja metsätalousministeriö (MMM) pitää tärkeänä neuvonnan määrärahatason turvaamista, mutta kaikkia eduskunnan momenttien määrärahalisäyksiä ei ole voitu sisällyttää hallituksen esitykseen. Momentin määrärahatasoon vaikuttaa edellisten hallitusten säästöpäätökset. Myöhemmin, vuodesta 2018 lukien, määrärahan vuotuista kehystasoa on korotettu 0,5 milj. eurolla. MMM:n myöntämien valtionapujen muutokset vuodelle 2020 on tarkoitus toteuttaa siten, että kaikilta tuensaajilta vähennetään suhteellisesti saman verran avustusta lukuun ottamatta pieniä erikoisneuvontajärjestöjä, joiden avustuksia ei ole tarkoituksenmukaista pudottaa alle 50 000 euron.

   Momentin 30.10.50 määräraha muodostaa vain osan neuvontajärjestöjen saamasta valtionavusta. Esimerkiksi EU -osarahoitteisen NEUVO 2020 ohjelman kautta maksettiin neuvontakorvauksia vuonna 2018 yhteensä 6,14 milj. euroa, josta 4,54 milj. euroa eli n. 75 % myönnettiin kansallista valtionapua saaville neuvontajärjestöille.

2. Miten viedään eteenpäin hallitusohjelmaan kirjausta: kootaan nykyisistä maatalousyrittäjien ohjaus- ja neuvontapalveluista verkostomainen uusi osaamis- ja palvelukeskus?

   Selvityshenkilö Karhisen raportissa ”Uusi Alku” todettiin tarve kehittää laajasti maatalouden uudistumista ja kilpailukykyä tukevaa koulutusta, tutkimusta, innovaatiopalveluita, digitalisaatiota, tietoalustoja sekä näihin liittyviä analyysi- ja päätöksenteon työkaluja. Suomessa näillä kaikilla osa-alueilla toimitaan jo nyt erittäin laadukkaasti. Tuottajia palvelee korkeatasoinen tutkimus ja saatavilla on laaja kattaus puolueetonta neuvontaa. Uudistusten ja innovaatioiden kehittäminen on kuitenkin monilta osiltaan riippuvaista hankerahoituksesta ja jää siksi hajanaiseksi eivätkä tulokset välity tehokkaasti. Raportissa nähtiin välttämättömänä, että eri tahojen yhteistyö tiivistyy ja että viljelijät ovat mukana aktiivisena osapuolena määrittämässä osaamisen ja palveluiden keskeisiä painopisteitä ja tavoitteita.

   Vuoden 2019 aikana on eri osapuolten kanssa selvitetty ja arvioitu toimintamalleja, joilla useissa tutkimuksissakin todettuihin haasteisiin voidaan vastata. Olemme katsoneet, että hallinnon ei ole tässä asiassa syytä määritellä yksityiskohtaisia toimintamalleja vaan toimia yhteistyön mahdollistajana. Alan toimijat eli tuottajat, tutkimus, neuvonta ja alan teollisuus ovatkin olleet aktiivisesti yhteydessä keskenään. Yhteisenä näkemyksenä vaikuttaa olevan, että aivan uuden organisaation sijaan tulee ensisijaisesti määrittää keskeiset kehittämisen tavoitteet, tiivistää toimijoiden yhteistyötä kansallisella ja alueellisella tasolla ja siten varmistaa yhtenäinen, tavoitteellinen toiminta ja tiedon tehokas käyttö.

   Vielä ei olla päätöksen tekovaiheessa, mutta asia etenee ja uutta mallia voitaneen lähteä aktiivisesti kehittämään ensi vuoden alusta ja viedä eteenpäin uuden CAP –suunnitelman valmistelun rinnalla.

3. Arvio momentin 30.40.44. rahoituksen ristiriitaisuudesta hallituksen käynnistämän Helmi-elinympäristöohjelman kanssa, arvio erityisesti soiden ojituksesta ja toisaalta soiden entisöinnistä. Mahdollisuudet siirtää momentilta 30.40.44 soiden ojitukseen käytettävää määrärahaa momentille 30.40.45.

   Ympäristöministeriön valmistelemassa Helmi-ohjelmassa toimenpiteitä pohditaan mm. soilla, lintuvesillä, muilla kosteikoilla, perinneympäristöissä, metsissä sekä vesi- ja rantaluonnossa. Helmi rakentuu siis pitkälti maa- ja metsätalousministeriön vastuulla olevien sektoreiden toimenpiteisiin. Ohjelman onnistumisen kannalta onkin tärkeää tehdä yhteistyötä eri ministeriöiden kesken. YM ja MMM ovat tässä avainasemassa ja ohjelman toimenpiteiden suunnittelu ja toteutus tulee tehdä sidosryhmiä osallistavalla tavalla.

   Momentin 30.40.44 (Tuki puuntuotannon kestävyyden turvaamiseen) määrärahalla edistetään metsien kestävää hoitoa ja käyttöä myöntämällä tukea yksityismetsissä tehtäviin metsänhoito- ja perusparannustöihin. Tukipäätökset tehdään momentin myöntämisvaltuuden puitteissa. Tukipäätöksiä tehdään mm. suometsänhoitohankkeiden suunnittelun ja toteutuksen rahoittamiseksi. Tuettavilta hankkeilta vaaditaan hyvää, ammattimaista suunnittelua ja sen mukaista toteutusta. Hankkeissa otetaan huomioon vähintään vesilain mukaisen ojitusilmoituksen vaatimukset. Rahoituksen edellytyksenä on aina erillinen selvitys vesiensuojelun kannalta välttämättömistä toimenpiteistä. Haitallisten ympäristövaikutusten minimoimiseksi rahoituksen edellytyksenä on taloudellisesti parhaan ja kustannustehokkaan tekniikan käyttö. Nykyinen metsäteollisuuden jalostuskapasiteetti vaatii turvemaiden puuvarojen merkittävää hyödyntämistä. Momentilta myönnettävillä tuilla turvataan suometsien hoidon ja käytön laadukas suunnittelu ja toimenpiteiden toteutus.

   Momentin 30.40.45 (Metsäluonnon hoidon edistäminen) määrärahalla solmitaan ympäristötukisopimuksia ja toteutetaan metsäluonnon hoitohankkeita. Tukea voidaan myöntää vain usean tilan alueelle ulottuviin toimenpiteisiin mm. suoelinelinympäristöjen ennallistamiseen. Metsäluonnon hoitohanke voi käsittää myös metsäojituksista aiheutuneiden vesistöhaittojen estämisen tai korjaamisen laajoilla vanhoilla ojitusalueilla esimerkiksi rakentamalla kosteikkoja tai ennallistamalla.

   Jos momentin 30.40.45 määrärahaa lisätään, mahdollistaisi se METSO-ohjelman tavoitteiden saavuttamista elinympäristöjen kunnostuspinta-alan kasvuna ja tukisi Helmi-ohjelmaa. Metsäkeskukselle tulisi kuitenkin osoittaa tarvittavat lisäresurssit momentille 30.40.46 hallintotyön lisääntymisen johdosta (potentiaalisten kohteiden analysointi, tiedottaminen, markkinointi, suunnittelu ja hankehaun ohjaus ja jatkossa myös toimijoiden ohjaus ja neuvonta)

   MMM katsoo, että on erittäin tarkoituksenmukaista estää haittojen syntymistä silloin, kun yksityismetsänomistajat harjoittavat metsätaloutta suometsissä. Vesiensuojelusuunnitelmat ja laadukkaat vesiensuojelutoimenpiteet esim. suometsien hakkuiden yhteydessä ohjaavat toimintaa yhteiskunnan kannalta parhaaseen mahdolliseen suuntaan. Suometsien hoidon tukeminen ei ole siis ristiriidassa Helmi- elinympäristöohjelman kanssa vaan päinvastoin tukee suometsien käytöstä aiheutuvien ympäristövaikutusten hillinnässä.

   Suometsän hoidon suoritemäärät ovat laskeneet viime vuosina voimakkaasti. Vuonna 2020 suometsän hoidon maksatuksiin käytetään valtion tukea noin 4,5-5 milj. euroa.

   Uudesta metsätalouden kannustejärjestelmästä laaditaan parhaillaan selvitystä, jonka on tarkoitus olla valmis vuoden 2020 loppuun mennessä. Suometsien hoidon tukea on tarkoitus uuden kannustejärjestelmän puitteissa osoittaa nimenomaan toimenpiteiden suunnitteluun ja vesiensuojeluratkaisuihin. Tarkoituksena on edellyttää suometsän hoidon suunnittelu- ja toteutuspalveluita tuottavilta toimijoilta näyttökoetta toiminnan laadukkuudesta.

4. Suunnitelmat Luonnonvarakeskuksen toimipisteverkoston kehittämisestä, mahdolliset lakkautettavat toimipisteet. Maaningan ja Ruukin toimipisteiden tulevaisuus.

   Ruokajärjestelmää ja uusiutuvia luonnonvaroja koskeviin tulevaisuuden haasteisiin vastaaminen edellyttää, että Luke vahvistaa toimintaansa. Tutkimuksen strategisella suuntaamisella ja tutkimusympäristöjen kehittämisellä varmistetaan, että käytettävissä olevat voimavarat tuottavat parhaan yhteiskunnallisen ja tieteellisen vaikuttavuuden. Luke on jatkossakin koko maassa toimiva tutkimuslaitos. Alueellisesti kattava ja varsin laaja toimipaikkaverkosto takaa sen, että Luken tutkimus ja osaaminen palvelevat kaikkia Suomen maakuntia ja alueita.

   Peltotutkimukseen liittyen Lukella on jatkossa kolme kansainväliseen tasoon tähtäävää tutkimusalustaa: Jokioinen, Kuopio (Maaninka) ja Siikajoki (Ruukki). Luken Maaningan toimipaikka kehitetään nurmitutkimuksen pääpaikkana, jonka tutkimusaiheina ovat nurmen satoisuus, viljelyteknologiat, hiilensidonta ja vesistövaikutukset. Navetan toiminta ulkoistetaan yhteistyökumppanille, mutta navetta säilyy tutkimuskäytössä. Ruukissa peltotutkimuksen painopisteenä ovat happamat sulfiittimaat ja turvemaat. Ruukin lihanautatutkimuksessa Luke luopuu omasta navetastaan ja hakee navetan operointiin ulkoista kumppania. Kumppanuusmallista on hyviä kokemuksia lampaiden, broilereiden, kanojen, hevosten ja sikojen tutkimuksessa. Jokioisille on tarkoitus investoida moderniin, kansainvälisen tason tutkimusnavettaan sekä sikojen ja siipikarjan tutkimuksen intensiiviyksikköön. Jokioisilla on myös jatkossa riittävästi kokeelliseen työhön tarvittavaa tutkimuspeltoa.

   Luken johdon kanssa käymien keskustelujen pohjalta olen tyytyväinen Luken strategian painopisteisiin, kuten nurmi- ja lihanautatutkimuksen ja turvemaatutkimuksen vahvistumiseen. Toimipaikkaverkon osalta lopullista päätöstä yksityiskohtineen ei ole vielä lyöty lukkoon.

5. Metsähallituksen korjausvelka MMM:n hallinnonalalla: miten asia ratkaistaan, YM:n osalta asia on kunnossa, miksi pientä osuutta ei saada kuntoon?

   Metsähallituksen korjausvelkaan ei hallitusohjelmassa osoitettu erillisrahoitusta, vaan se on osa suurempaa luonnonsuojelun rahoituskokonaisuutta. Hallitusohjelmassa on tästä kirjaus: *Kasvatetaan luonnonsuojelun rahoitusta kokonaisuudessaan 100 miljoonalla eurolla vuositasolla.*

   YM:n ja MMM:n välisissä poliittisissa neuvotteluissa MMM:n hallinnonalalle kohdentui vuoden 2020 talousarviossa resursseja tuosta 100 milj. eurosta seuraavasti:

Momentti	**Milj. euroa**
30.44.22 Vieraslajien torjunnan tehostaminen	0,8
30.40.31. Vaelluskalakantojen elvyttäminen	6,0
30.40.45 METSO-ohjelman rahoituksen kasvattaminen	2,0
30.40.50 Arvokkaiden lintuvesien kunnostus	3,0
30.64.50 Metsähallituksen korjausvelan pienentäminen	1,0
Yhteensä	**12,8**

Jaon mukaisesti ensi vuoden talousarvioesitys sisältää 1 milj. euroa hallitusohjelman kertaluonteista lisärahoitusta Metsähallituksen MMM:n hallinnonalalla olevien virkistyskäyttöä ja luontomatkailua tukevien rakenteiden ja palveluiden korjausvelkaan.

MMM:n hallinnonalalla olevan korjausvelan määräksi arvioidaan yhteensä 9 milj. euroa (virkistyskäyttöä tukeva rakenteet 7,5 milj. euroa, moottorikelkkaurat 1 milj. euroa ja digitaalisuusinvestoinnin 0,5 milj. euroa). Lisäys on tarpeisiin nähden niukka eikä sillä pystytä vähentämään hallitusti MMM:n vastuulla olevien luontokohteiden palveluvarustuksen korjausvelkaa.

6. Maanmittauslaitoksen resurssien riittävyys

Tulevan vuoden talousarvioesitykseen on sisällytetty 1,5 milj. euron lisärahoitusesitys paikkatietopoliittisen selonteon toimeenpanoon. Tällä panostuksella on tarkoitus edistää muun muassa uuden osoitetietojärjestelmän kehittämistä. Lisäksi tämän vuoden IV lisätalousarvioon sisältyy 3 miljoonan euron palautus aiemmin laitokselle kohdistettuun leikkaukseen. Laitoksen lähiajan resurssien riittävyys on turvattu, mutta pidemmällä aikavälillä tähän kysymykseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Laitoksen tehtäväkenttä on laajentunut (esim. huoneistotietojärjestelmä) ja myös hallitusohjelman kautta laitokselle on tulossa uutta tehtävää. Digitalisoituva toimintaympäristö vaatii jatkuvaa kehittämistä, mittavaa ylläpitoa sekä vuorovaikutusta eri toimijoiden kanssa. Maanmittauslaitos on osaltaan viime vuosina osallistunut valtiontalouden säästötavoitteiden toteuttamiseen hallitusohjelmien linjausten mukaisesti.

7. Ruokaviraston resurssien riittävyys

Maa ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä Ruokaviraston toimintaedellytysten turvaamista. Tiukka rahoitustilanne ei johdu Ruokaviraston perustamisesta, mikä on edennyt hyvin ja toiminnallista synergiaa löytyy suunnitellusti kahden aiemman viraston yhdistämisestä.

Talousarvioesityksessä on esitetty 2,0 milj. euroa (CAP27 uudistuksen valmistelu) tähän tarkoitukseen. Lisäksi vuoden 2019 neljännessä lisätalousarviossa esitetään 3,3 milj. euroa, joka on tarkoitettu viraston ydintoimintojen turvaamiseen, joita ovat mm. ajallaan tapahtuvat tukimaksatukset, vienninedistäminen, eläin- ja kasvitautien torjunta sekä CAP-valmistelu. Ruokavirastolla on lähivuosina tarve laajasti kehittää tietojärjestelmiään mm. EU- ja kansallisen lainsäädännön muutoksista johtuen, mikä tulee huomioida viraston tulevien vuosien määrärahoissa.

Ruokaviraston resurssien riittävyyden turvaamiseksi virasto on jo vuoden 2019 aikana tehnyt toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi ja synergiaetujen löytämiseksi. Toimenpiteet ovat kohdistuneet muun muassa investointeihin, IT-järjestelmäkustannuksiin ja henkilöstökuluihin. Tämä työ jatkuu. Toimenpiteillä ei saada nopeita talousvaikutuksia, minkä vuoksi ehdotettu lisärahoitus on tarpeen. Valmisteilla olevien toimenpiteiden vaihtoehtoja käsitellään yhteistoimintaneuvottelujen aikana viraston talouden tasapainottamiseksi. Tehtävien toimenpiteiden ja esitetyn lisärahoituksen tavoitteena on turvata viraston lakisääteisen toiminnan häiriötön jatkuminen Ruokaviraston keskeisillä tehtäväalueilla mm. hyvän elintarviketurvallisuuden sekä kasvi- ja eläintautitilanteen ylläpitämisessä sekä maksajavirastotoiminnassa ml. viraston hallinnoimien tietojärjestelmien kehittäminen ja tukien maksatus ajallaan.

8. Arvio suurpetopolitiikasta ja keinot jännitteiden vähentämiseen osapuolten välillä.

Karhun ja ilveksen osalta ei ole nähtävissä olevan erityisiä haasteita. Kannanhoidollisella metsästyksellä pystytään sääntelemään näiden lajien kantoja. Suden metsästystä koskevan ennakkoratkaisun myötä syntyvät tarpeet tarkemmin määritellä metsästyksen tarkoitus voidaan ottaa huomioon karhun ja ilveksen hoitosuunnitelmien päivityksessä, jotka saadaan loppuun vuoden 2020 aikana.

Ahman aiheuttamia vahinkoja on saatu merkittävästi vähennettyä viimeisen kahden vuoden aikana. Merkittäviä porovahinkoja aiheuttavien ahmojen rajattu metsästys on osoittautunut tässä vaiheessa riittäväksi keinoksi ja sitä tullaan jatkamaan.

Susikannan hoitosuunnitelma on vahvistettu ja sen systemaattinen täytäntöönpano aloitetaan välittömästi. Täytäntöönpanoa varten luodaan ns. susifoorumikonsepti, jossa sidosryhmiä osallistetaan laajasti ja säännöllisesti. Lisäksi maa- ja metsätalousministeriö tulee yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa arvioimaan keinot sallia myös suden kannanhoidollinen metsästys. Suden metsästystä koskeva EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisu asetti tiukkoja ehtoja metsästyksen sallimiseksi, ja se edellyttää huolellista metsästyksen tavoitteiden määrittämistä. Ilman tätä määrittämistä on selvää, että mahdollisista metsästysluvista valitettaisiin ja tuomioistuimet asettaisivat ne todennäköisesti täytäntöönpanokieltoon. On myös selvää, että ennen KHOn ratkaisua EU:n tuomioistuimen ennakkoratkaisun kohteena olleista poikkeusluvista, ei Suomen riistakeskus voisi kannanhoidollisia poikkeuslupia myöntää, sillä ne tultaisiin asettamaan myös täytäntöönpanokieltoon.

Nyt on suden kohdalla olennaista ylläpitää sidosryhmien välillä säännöllistä vuoropuhelua, laittaa täytäntöön hoitosuunnitelmaa kokonaisuutena ja selvittää huolellisesti mahdollisuudet sallia suden kannanhoidollinen metsästys.

9. Hallinnonalan kipupisteet vuoden 2020 TAE:ssä.

Maatalouslaskenta 2020 (mom. 30.01.05)

Maatalouslaskenta on EU-maissa lakisääteinen tilastotutkimus, mikä toteutetaan kymmenen vuoden välein YK:n elintarvike- ja maatalousjärjestö suositusten mukaisesti. Maatalouslaskennan tekeminen kuuluu ruoka- ja luonnonvaratilastoista annetun lain (562/2014 §2) perusteella Luonnonvarakeskukselle. Maatalouslaskenta 2020 on kokonaistutkimus, joka kattaa kaikki Suomen maatilat ja puutarhayritykset (48 562 maatilaa ja puutarhayritystä vuonna 2017, eli otoskoko tulee olemaan vajaat 50 000). Tutkimuksen tavoitteena on antaa monipuolinen ja selkeä kuva maa- ja puutarhataloudesta ja siinä tapahtuneesta kehityksestä.

Tutkimusta varten tiedot kerätään viljelijöiltä sekä sähköisesti että puhelinhaastatteluin. Nykyisiä maataloushallinnon rekistereitä hyödynnetään myös laajasti. Luke vastaa maatalouslaskennan tiedonkeruusta ja tietojen toimittamisesta Eurostatille sekä tutkimuksen lopullisten tulosten julkaisusta kansallisesti.

Tutkimuksen toteutuksen kokonaisbudjetti on 2,019 milj. euroa. Luke on hakenut 29.3.2019 Eurostatilta Suomelle asetuksen 2018/1091 mukaista 0,3 milj. euron rahoitusosuutta tiedonkeruun toteuttamiseen. Maatalouslaskennan suurimmat kuluerät ovat tiedonkeruun toteuttaminen (mm. tiedonkeruun tietojärjestelmän toteutus, puhelinhaastattelut, postitus ja

tietokantoihin liittyvä työ) sekä Luken oma työ. Tiedonkeruukulut kohdistuvat pääosin vuosille 2020 ja 2021 sekä oma työ vuosille 2019-2023. **Lukelle esitetään Maatalouslaskenta 2020 hankkeesta aiheutuviin kuluihin yhteensä 1,719 milj. euron määrärahalisäystä vuosille 2020-2023, mistä vuoden 2020 osuus on 844 000 euroa.**

Projektin arvioitu menorakenne vuosille 2020-2023

Vuosi	Palkat (sis. Sivukulut, ei yleiskustannusta)	Hankinnat	**Yhteensä**
Eurostat-rahoitus			300 000
2020	**444 000**	**400 000**	**844 000**
2021	320 000	400 000	720 000
2022	230 000	100 000	330 000
2023	125 000	0	125 000
Yhteensä	**1 119 000**	**900 000**	**2 019 000**

EU:n uuden päästökattodirektiivin (NEC) kansallinen toimeenpano (mom. 30.01.05)

EU:n uuden päästökattodirektiivin vaatimukset pannaan kansallisesti täytäntöön eduskunnan 18.1.2019 päättämän lain mukaisesti (Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta, 49/2019). Lain mukaan Luonnonvarakeskus (Luke) huolehtii ilman epäpuhtauksien vaikutusseurannasta metsämailla sekä pintavesien kalaston seurannasta.

Seurannan toteutuksesta aiheutuvat kustannukset koostuvat seurantaverkon ylläpidosta, tiedon keruusta sekä kerätyn tiedon käsittelystä ja analysoinnista. **Lukelle esitetään edellä olevan perusteella seurannan valmistelusta ja toimeenpanosta aiheutuviin kuluihin 110 000 euron pysyvää määrärahalisäystä.**

EU:n asettaman ruokahävikin seurannan ja tilastoinnin järjestäminen (mom. 30.01.05)

EU-komission vuosina 2018-2019 laaditussa yhteisessä päätöksessä delegoidusta asetuksesta (C(2019) 3211) on säädetty ruokahävikkiseurannasta ja sen tilastoinnista. Asetus on annettu velvoittavana jäsenmaille 3.5.2019 ja siinä määritetään jäsenmaita lakisääteisesti ruokajätteen seurannasta ja tietojen tuottamisesta sekä niiden toimittamisesta komissioon. Luke on ainoa toimija ja tilastoviranomainen, jolla on keskeinen tarvittava menetelmäosaaminen elintarvikejätteen mittaamisesta ja merkittävä kokemus, kehitteillä olevat työkalut ja järjestelmät elintarvikejätteen sekä ruokahävikin seurantaan ja aiemmat aineistot ruokahävikin synnystä ja määrästä Suomessa. Luke on soveltuvin toimija vastaamaan asetuksen toimeenpanosta MMM:n ja YM:n ohjauksessa vertailukelpoisten ja luotettavien tietojen tuottamiseksi kansallisen toiminnan suuntaamiseksi ja raportointiin komissiolle. Ensimmäiset elintarvikejätetiedot pitää raportoida jo vuoden 2020 osalta eivätkä nykyiset perinteiset tilastot tue tätä millään tavoin.

Ruokahävikin seurannan suurimmat kuluerät ovat tiedonkeruun toimeenpanon suunnittelu ja sen toteuttaminen vuoden 2020 aikana sekä jatkossa määräväliajoin ja näiden aineistojen analysoinnin, tutkimuksen, kansallisen ja EU-raportoinnin sekä laadullisen tarkastelun. Keskimääräiset vuosittaiset kustannukset Lukelle ovat noin 250 000 euroa. **Lukelle esitetään edellä olevan perusteella pysyvää 250 000 euron määrärahalisäystä.**

METSO-ohjelman rahoitus (mom. 30.64.50)

METSO-ohjelmaa toteutetaan MMM:n ja Ympäristöministeriön yhteistyönä. MMM:n vastuulla ovat talousmetsissä tehtävät luonnonhoidon toimenpiteet (ympäristötuki, luonnonhoitohankkeet). YM:n vastuulla oleva osuus METSO-ohjelman toteutuksesta (96 000 ha) tulee rahoitettua HO 2019 –lisäyksillä.

Vuoden 2020 talousarvioesityksessä METSO-ohjelman toteutukseen on osoitettu 2 milj. euron lisärahoitus MMM:n pääluokan momentille 30.40.45. Lisäyksen jälkeen käytettävissä oleva määräraha ohjelman toteutukseen nousee 7 milj. euroon. Lisäys on erittäin tarpeellinen, mutta vuotuisella 7 milj. euron määrärahatasolla päästään vuoteen 2025 mennessä noin 65 000 ha toteutustasoon ohjelman talousmetsien luonnonhoidon toimenpiteissä. METSO-ohjelman valtioneuvoston periaatepäätöksen tavoitteen (82 000 ha) saavuttaminen vuoteen 2025 mennessä edellyttäisi, että ohjelmaan olisi käytettävissä vuosittain 10 milj. euroa. METSO-ohjelman tavoitteen mukainen toteutus edellyttäisi lisäyksiä myös Suomen metsäkeskuksen henkilöstöresursseihin. **Edellä todetun perusteella esitetään 3,0 milj. euron määrärahalisäystä METSO-ohjelmalle asetetun tavoitteen saavuttamiseksi.**

Metsähallituksen virkistys- ja matkailukäytön kohteiden korjausvelka (mom. 30.64.50)

Metsähallituksen MMM:n hallinnonalalla olevien virkistyskäyttöä ja luontomatkailua tukevien rakenteiden ja palveluiden korjausvelan kokonaismääräksi arvioidaan 9,0 milj. euroa (virkistyskäyttöä tukeva rakenteet 7,5 milj. euroa, moottorikelkkaurat 1 milj. euroa ja digitaalisuusinvestoinnin 0,5 milj. euroa), joka voitaisiin purkaa kolmivuotisella toimenpideohjelmalla (3 milj. euroa/vuosi). Talousarvioesitykseen vuodelle 2020 sisältyvä 1 milj. euron lisäys on tarpeisiin nähden niukka eikä sillä pystytä riittävästi vähentämään MMM:n vastuulla olevien luontokohteiden palveluvarustuksen korjausvelkaa. Rahoitusvajauksen vuoksi Metsähallitus alkaa purkaa pienempien, usein lähivirkistyskäytössä olevien, retkeily- ja virkistysalueiden palveluvarustusta, jotta suurien matkailukeskusten ja valtion retkeilyalueiden palveluvarustuksen korjausinvestoinnit voitaisiin osin tehdä. Toiminnan kehittämiseen ja luontomatkailun edellyttämiin uusinvestointeihin ei esitetyllä miljoonan euron kertaluonteisella lisämäärärahalla ole mahdollisuuksia. **Edellä todetun perusteella esitetään 2,0 milj. euron vuosittaista määrärahalisäystä Metsähallituksen virkistys- ja matkailukäytön kohteiden korjausvelan kattamiseen.**

Kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmien laatiminen (mom. 30.40.51)

Kalastuslain mukaisesti vuoden 2019 alussa aloittaneiden kalatalousalueiden on laadittava käyttö- ja hoitosuunnitelmat vuoden 2020 loppuun mennessä. Suunnitelmilla luodaan alueelliset ratkaisut ja ehdotukset kalastuksen järjestämiseksi ja säätelytoimenpiteiksi ja niiden merkitys kalastuksen kestävyyden tavoitteeseen pääsemisessä on keskeinen. Mikäli käyttö- ja hoito-suunnitelmien laatimiseen ja toimeenpanoon ei voida ohjata riittävää rahoitusta katoaa kalavarojen kestävän käytön suunnittelulta pohja ja vaarana on, että uuden kalastuslain vaatimusten mukaisia käyttö- ja hoitosuunnitelmia ei saada laadittua. Koska suunnitelmat ovat voimassa ka-lastuslain mukaan jopa kymmen vuotta, aiheuttaa

suunnitelmien laatimisen rahoitusvaje pitkään vaikutuksia kestävän kalastuksen ja kalakantojen hoidon järjestämiseen koko maassa.

Momentille 30.40.51 sisältyy 0,5 milj. euron HO-lisäys kalastuslain toimeenpanoon ja kalakantojen tutkimukseen. Kalastonhoitomaksukertymän pienenemisestä johtuen momentin määrärahataso on niukka ja riittää ainoastaan suunniteltujen tehtävien hoitamiseen (kalakantojen tutkimus ja vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategian toimeenpano). **Käyttö- ja hoitosuunnitelmien laatiminen ja toimeenpanon tarkoituksenmukainen käynnistäminen edellyttäisi määrärahalisäystä 0,5 milj. euroa.**